

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/174/2000

REAKCJE POLAKÓW NA WYBORY W STANACH ZJEDNOCZONYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Mimo iż wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych odbyły się ponad miesiąc temu, wciąż nieznane jest nazwisko przyszłego prezydenta. Kluczowe dla wyborów wyniki ze stanu Floryda są ciągle nieznane, ponieważ nie wiadomo, czy można i należy ponownie ręcznie przeliczać niektóre głosy. Sądy różnych instancji wydają sprzeczne decyzje co do legalności takiego postępowania. Obecnie sprawą zajmuje się Sąd Najwyższy Stanów Zjednoczonych, który zadecyduje, czy ponowne ręczne przeliczanie głosów uznanych wcześniej za nieważne jest zgodne z prawem.

Obserwatorzy polityki i dziennikarze różnie komentują zaistniałą sytuację. Dla jednych jest to przejaw kryzysu systemu wyborczego, a być może demokracji w ogóle, ponieważ przedłużające się procesy sądowe pogłębiają niepewność co do przyszłości tego kraju. Podnoszona jest też kwestia stronniczości sędziów, wydających decyzję zgodnie ze swoimi politycznymi przekonaniem. Z drugiej strony, można przytoczyć wypowiedź obecnego prezydenta Stanów Zjednoczonych: „Naród przemówił, a nam trochę czasu zajmie stwierdzenie, co powiedział.” W myśl takiej interpretacji, przedłużanie się procedur jest sprawą normalną, a najważniejsze jest, aby wszystko odbywało się zgodnie z prawem, nawet jeśli oznaczać to będzie przedłużanie się rozstrzygnięcia wyborów.

W społeczeństwie polskim opinie w tej sprawie są podzielone¹. Niemal połowa badanych (48%) sądzi, że sytuacja ta świadczy o osłabieniu demokracji w Stanach Zjednoczonych, natomiast co trzeci (31%) uważa, iż jest ona świadectwem siły demokracji. Stosunkowo liczna grupa respondentów (21%) nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (127) przeprowadzono w dniach 1-4 grudnia 2000 roku na liczącej 1087 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski.

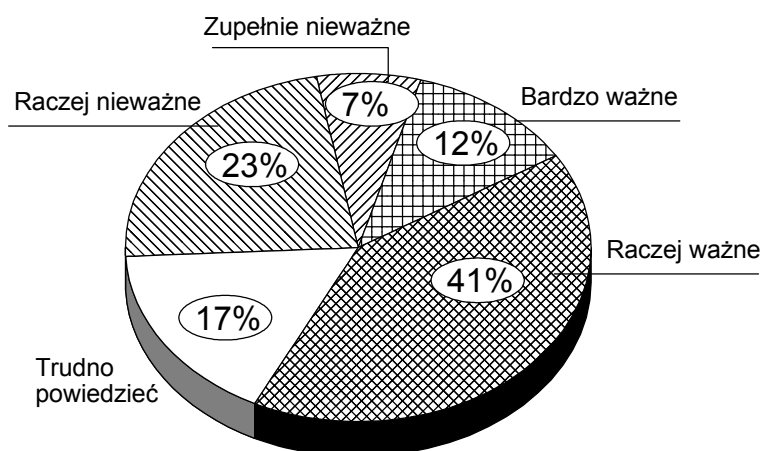
		CBOS
<p>Siódmego listopada w Stanach Zjednoczonych odbyły się wybory prezydenckie. Jak dotąd nie wiadomo, kto je wygrał, ponieważ trwa ponowne przeliczanie niektórych głosów. Czy, Pana(i) zdaniem, sytuacja ta świadczy o tym, że:</p>		
– demokracja w Stanach Zjednoczonych jest silna, ponieważ wykorzystywane są wszelkie przewidziane prawem procedury		31%
– demokracja w Stanach Zjednoczonych jest osłabiona, ponieważ przedłuża się niepewność co do przyszłości, a różne instytucje wydają w tej sprawie sprzeczne decyzje		48%
Trudno powiedzieć		21%

Polacy sympatyzują raczej z Georgem W. Bushem - republikańskim kandydatem na prezydenta. Dwie piąte respondentów sądzi, że z punktu widzenia Polski byłby on lepszym prezydentem niż Al Gore, którego preferuje jedynie 7%. Więcej niż co piąty badany uważa, że dla Polski nie ma to znaczenia, a co trzeci nie potrafi się na ten temat wypowiedzieć.

		CBOS
<p>Który z kandydatów byłby, z punktu widzenia Polski, lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych?</p>		
George W. Bush		40%
Al Gore		7%
Obaj jednakowo		22%
Trudno powiedzieć		31%

Wybory w Stanach Zjednoczonych są, zdaniem ponad połowy (53%) Polaków, ważne nie tylko dla Ameryki, ale i dla nas. Opinię przeciwną wyraża mniej niż jedna trzecia ankietowanych.

RYS. 1. CZY DLA POLSKI TO, KTO ZOSTANIE NASTĘPNYM PREZYDENTEM STANÓW ZJEDNOCZONYCH, JEST, PANA(I) ZDANIEM, WAŻNE CZY TEŻ NIE?

★

★

★

Rola Stanów Zjednoczonych w świecie i pozycja prezydenta w amerykańskim systemie organizacji władzy sprawiają, że wybory dokonane w tym kraju mogą mieć również wpływ na sytuację w innych regionach. Takie zdanie przeważa również wśród Polaków. Opinia publiczna skłonna jest raczej sympatyzować z kandydatem Republikanów, zapewne kojarząc go z postacią ojca kandydata - przedostatniego prezydenta USA. Przedłużanie się rozstrzygnięcia wyborów świadczy, zdaniem Polaków, raczej o tym, że demokracja uległa osłabieniu, a procedury działają niesprawnie.

Opracował

Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. Siódmego listopada w Stanach Zjednoczonych odbyły się wybory prezydenckie. Jak dotąd nie wiadomo, kto je wygrał, ponieważ trwa ponowne przeliczanie niektórych głosów. Być może sąd zdecyduje, które wyniki liczenia głosów uznac za ważne.
 Czy, Pana(i) zdaniem, sytuacja ta świadczy o tym, że:
 1 - demokracja w Stanach Zjednoczonych jest silna, ponieważ wykorzystywane są wszelkie przewidziane prawem procedury;
 2 - demokracja w Stanach Zjednoczonych jest osłabiona, ponieważ przedłuża się niepewność co do przyszłości, a różne instytucje wydają w tej sprawie sprzeczne decyzje; 3 - Trudno powiedzieć, nie słyszałem(am) o tej sprawie

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	31	48	21	1087
Płeć				
Mężczyźni	34	49	16	516
Kobiety	27	47	26	571
Wiek				
18-24 lat	37	48	15	155
25-34	33	50	17	192
35-44	30	49	20	209
45-54	33	49	18	234
55-64	24	53	23	124
65 lat i więcej	24	40	36	172
Miejsce zamieszkania				
Wieś	27	47	26	400
Miasto do 20 tys.	31	55	14	127
20-100 tys.	32	48	21	222
101-500 tys.	31	49	20	197
501 tys.i więcej mieszk.	38	43	19	141
Wykształcenie				
Podstawowe	25	40	35	295
Zasadnicze zawodowe	26	50	24	288
Średnie	35	52	13	417
Wyższe	41	52	8	85
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	46	47	7	49
Prac.umysł.niż.szczebla	48	41	10	109
Pracownicy fiz.- umysł.	23	58	20	87
Robotnicy wykwalifikowani	29	52	19	94
Robotnicy niewykwalifik.	28	52	20	41
Rolnicy	29	48	23	70
Pracujący na własny rach.	30	54	16	54
Bierni zawodowo				
Renciści	22	45	34	124
Emeryci	23	48	29	201
Uczniowie i studenci	39	44	18	74
Bezrobotni	30	49	21	119
Gospodynie domowe i inni	37	43	19	65
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	32	54	14	162
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	40	44	15	87
sekt. pryw. poza rolnict.	34	51	15	203
prywatnym gosp. rolnym	26	48	26	85
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	28	50	22	162
276-399	32	49	19	103
400-549	28	53	19	212
550-799	34	49	18	157
Powyżej 799 zł	41	42	17	173
Ocena własnych war. mater.				
Złe	26	45	29	344
Średnie	30	50	20	519
Dobre	39	47	14	223
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	54	29	65
Raz w tygodniu	30	49	20	532
1-2 razy w miesiącu	37	41	21	188
Kilka razy w roku	29	48	23	208
W ogóle nie uczestniczy	33	49	19	95
Poglądy polityczne				
Lewica	30	57	13	314
Centrum	35	48	17	301
Prawica	39	43	19	206
Trudno powiedzieć	21	41	38	266

Tabela 2. Który z kandydatów byłby, z punktu widzenia Polski, lepszym prezydentem Stanów Zjednoczonych?

(%)

	George W. Bush	Al Gore	Obaj jednakowo	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	7	22	32	1087
Płeć					
Mężczyźni	46	8	19	27	516
Kobiety	34	6	24	36	571
Wiek					
18-24 lat	45	6	25	24	155
25-34	44	7	23	26	192
35-44	41	6	19	35	209
45-54	42	8	23	27	234
55-64	35	10	20	34	124
65 lat i więcej	29	5	22	45	172
Miejsce zamieszkania					
Wieś	39	2	22	36	400
Miasto do 20 tys.	33	7	23	37	127
20-100 tys.	42	8	20	30	222
101-500 tys.	43	10	19	28	197
501 tys. i więcej mieszk.	39	12	28	22	141
Wykształcenie					
Podstawowe	32	3	20	45	295
Zasadnicze zawodowe	44	7	21	29	288
Średnie	42	9	23	27	417
Wysze	43	9	27	21	85
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	43	12	24	21	49
Prac. umysł. niż. szczebla	40	13	23	25	109
Pracownicy fiz. - umysł.	35	9	19	37	87
Robotnicy wykwalifikowani	52	8	19	20	94
Robotnicy niewykwalifik.	49	0	5	47	41
Rolnicy	37	1	29	33	70
Pracujący na własny rach.	44	9	25	22	54
Bierni zawodowo					
Renciści	34	4	16	46	124
Emeryci	31	7	25	37	201
Uczniowie i studenci	45	8	29	17	74
Bezrobotni	42	4	20	33	119
Gospodynie domowe i inni	49	2	23	25	65
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	39	8	22	31	162
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	50	15	11	23	87
sekt. pryw. poza rolnict.	46	8	21	25	203
prywatnym gosp. rolnym	39	1	29	30	85
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	48	2	17	32	162
276-399	38	5	22	34	103
400-549	37	8	24	31	212
550-799	38	11	22	30	157
Powyżej 799 zł	46	13	19	22	173
Ocena własnych war. mater.					
Źłe	35	5	20	40	344
Średnie	41	6	24	29	519
Dobre	44	11	21	24	223
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	35	3	15	46	65
Raz w tygodniu	41	7	23	29	532
1-2 razy w miesiącu	40	6	23	32	188
Kilka razy w roku	38	9	21	31	208
W ogóle nie uczestniczy	39	7	22	33	95
Poglądy polityczne					
Lewica	42	9	22	27	314
Centrum	41	7	27	25	301
Prawica	52	7	19	21	206
Trudno powiedzieć	27	3	18	53	266